

Súd: Okresný súd Košice I
Spisová značka: 12C/157/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7114212259
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Miloš Greguš
ECLI: ECLI:SK:OSKE1:2019:7114212259.22

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice I v konaní pred sudcom Mgr. Milošom Gregušom v právnom spore žalobkyne: B., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom P., zastúpená JUDr. Jolanou Fuchsovou, advokátkou, Štúrova 20, Košice proti žalovanému v 1. rade: G. nar. X.X.XXXX, trvale bytom J., zastúpený JUDr. Tiborom Šafárikom, advokátom, Štúrova 20, Košice, žalovanému v 2. rade: P. trvale bytom E. o určenie vecí patriacich do dedičstva takto

rozhodol:

I. Súd určuje, že nehnuteľnosti zapísané v katastri nehnuteľnosti na LV číslo XXXXX okres O. obec O. katastrálne územie X. ako rodinný dom súpisné číslo XXXX postavený na parcele registra „C“ číslo XXXX v podiele 4/6-ín a nehnuteľnosti zapísané v katastri nehnuteľností na LV číslo XXX, okres O., obec O., katastrálne územie X. ako parcela registra „C“ číslo XXXX. - záhrady o výmere 881 m², parcela registra „C“ číslo XXXX. - zastavané plochy a nádvoria o výmere 72 m² a parcela registra „C“ číslo R. - zastavané plochy a nádvoria o výmere 27 m², v podiele 1 patria do dedičstva po nebohej poručiiteľke P. zomrelej XX.XX.XXXX.

II. Priznáva žalobkyni proti žalovanému v 1. rade nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %. O výške náhrady trov konania súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

III. Nepriznáva žalobkyni proti žalovanému v 2. rade nárok na náhradu trov konania.

IV. Priznáva štátu proti žalovanému v 1. rade nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %. O výške náhrady trov konania súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Pôvodná žalobkyňa P., zastúpená opatrovníčkou B., sa žalobou zo dňa 19.5.2014 domáhala proti žalovanému v 1. rade určenia, že kúpna zmluva ako „Smlouva o prodeji a koupi spoluvlastníckeho podílu na nemovitostech“ zo dňa 10.1.2012 a Dodatek číslo 1 Smlouvy o prodeji a koupi spoluvlastníckeho podílu na nemovitostech zo dňa 29.3.2012, ktorých vklad bol povolený Správou katastra Košice dňa 24.5.2012 pod V XXXX/XX, ktorými pôvodná žalobkyňa previedla svoje spoluvlastnícke podiely k nehnuteľnostiam a to k pozemku registra C KN - parc. č. XXXX - záhrady o výmere 881 m², pozemku registra C KN - parc. č. XXXX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 72 m², pozemku registra C KN - parc. č. XXXX- zastavané plochy a nádvoria o výmere 27 m² zapísané na LV č. XXX., katastrálne územie X., obec O. okres O. pod B1 v spoluvlastníckom podiele 1 a pod B2 v spoluvlastníckom podiele 1 a spoluvlastnícke podiely k nehnuteľnostiam a to rodinný dom súpisné číslo XXXX na parcele číslo XXXX pod B1 v podiele 1 a pod B2 v podiele 1/6 zapísané na LV číslo XXXXX, katastrálne územie X. obec O. okres O. v prospech žalovaného v 1. rade sú neplatné.

2. V priebehu sporu pani P. zomrela dňa XX.XX.XXXX. Dedičské konanie po nej bolo vedené na Okresnom súde v Benešove a skončilo vydaním uznesenia č. k. 20D/12/2017 - 57 zo dňa 23.10.2017, dedičmi sa stali jej deti a to žalobkyňa a žalovaní v 1. a 2. rade.

3. Na návrh žalobkyne Okresný súd Košice I uznesením č. k. 12C/157/2014 - 385 zo dňa 10.8.2018 rozhodol, že ďalej v konaní bude pokračovať so žalobkyňou ako právnu nástupkyňou po zomrelej P. Zároveň pripustil, aby do konania ako žalovaný v 2. rade vstúpil P. a taktiež pripustil zmenu petitu tak, že žalované nehnuteľnosti patria do dedičstva po nebohej poručiťke P. nar. X.X.XXXX, zomrelej XX.XX.XXXX.

4. Žalobkyňa žalobu odôvodnila tým, že pani P. ako predávajúca v čase uzatvorenia kúpnej zmluvy so žalovaným v 1. rade dňa 10.1.2012 a Dodatku č. 1 k tejto zmluve zo dňa 29.3.2012 trpela duševnou chorobou, nebola spôsobilá na právne úkony, z toho dôvodu tak kúpna zmluva ako aj jej dodatok sú neplatné.

5. To, že pani P. nebola spôsobilá na právne úkony v čase vyhotovenia týchto právnych úkonov žalobkyňa preukazovala znaleckými posudkami P., ako aj P. Na podporu svojich tvrdení navrhla vypočuť pani N., ako aj L. a predložila aj lekárske správy pani P. od jej ošetrojúcich lekárov.

6. Žalovaný v 1. rade žiadal žalobu zamietnuť s tým, že pani P. jeho matka, podpisovala kúpnu zmluvu ako aj dodatok k tejto kúpnej zmluve pri plnom vedomí. Uviedol, že prevod spoluvlastníckych podielov k žalovaným nehnuteľnostiam na žalovaného v 1. rade bol dlhodobou a slobodnou vôľou jeho matky. Na preukázanie spôsobilosti na právne úkony pani M. žalovaný v 1. rade navrhol vypočuť pani G. L. P. Taktiež predložil správy ošetrojúcich lekárov pani M. Zároveň poukázal aj na znalecký posudok F. vypracovaný na návrh súdu.

7. Žalovaný v 2. rade vo veci najskôr vypovedal ako svedok. Neskôr, po smrti matky sa stal stranou sporu a vypovedal už ako žalovaný v 2. rade. Potvrdil, že žalovaný v 1. rade matke pomáhal finančne aj materiálne a zabezpečoval jej aj opatrovatelky respektíve osoby, ktoré sa o ňu starali a to pani O. a X. Aj jeho zamestnával, avšak zároveň mu umožňoval, aby sa mohol starať aj o mamu. Mal k dispozícii auto, mamu tak mohol navštevovať denne. Zároveň uviedol, že aj žalobkyňa sa o mamu starala, navštevovala ju, nosila jej nákupy.

8. Čo sa týka zdravotného stavu matky žalovaný v 2. rade uviedol, že mama mala svetlé chvíľky, ale bola aj mimo, čo pripisoval jej veku.

9. N. vo svojej výpovedi uviedla, že zhoršenie duševného zdravotného stavu pani M. si všimla v decembri 2010, keď prišla ku nej na návštevu aj so svojou vnučkou. Pani M. sa jej pýtala, či je to jej dcéra, ona povedala, že nie, že je to vnučka. O chvíľu sa jej pani M. pýtala, kedy sa bude vydávať a kedy bude mať deti. To jej signalizovalo, že niečo s jej zdravotným stavom nie je v poriadku.

10. Svedkyňa L., ktorá je dcérou žalobkyne a vnučkou pani P. uviedla, že po Vianociach 2011, keď bola babička (pani M.) u nich na návšteve, nevedela sa orientovať v ich byte, napriek tomu, že ku nim bežne chodievala. Keď mala svedkyňa oslavy 18. narodenín v roku 2012, vtedy sa jej babička viackrát pýtala, aká to je oslava a koľko má vlastne svedkyňa rokov.

11. Svedkyňa G. sa o pani M. starala počas celého roka 2011 až do svojho odchodu do Talianska 19.3.2012. Podľa jej názoru bol zdravotný stav pani M. dobrý. V podstate pani M. robila spoločnosť, pomáhala jej s určitými prácami, dohliadala, či berie správne lieky. Niekedy u nej aj prespávala. Uviedla, že v tom čase sa pani Hřebíková vedela o seba postarať. Nebolo ju treba kmiť.

12. Svedkyňa L. uviedla, že do domu žalovaného v 1. rade sa nastahovala na jar v roku 2012. Bývala v byte nad pani M.. V tom čase bola nezamestnaná, preto mala čas chodiť aj pomáhať pani M. Sem tam jej navarila, niekedy jej upratala, oprala avšak pani M. si vedela vyprať aj sama. Dávala pozor, aby správne užívala lieky. V tom čase pani M. riadne varila dokonca aj piekla. Čo sa týka zdravotného stavu pani M. svedkyňa uviedla, že boli dni, keď jej bolo lepšie a boli dni, keď jej bolo horšie. Horších dní mávala menej. O pani M. sa starala do 1.9.2012.

13. Svedok C. syn žalovaného v 1. rade a vnuk pani M. uviedol, že zhoršenie psychického zdravotného stavu babičky si všimol až rok pred jej smrťou, to už bola v domove dôchodcov. Uviedol, že na prelome rokov 2011 a 2012 bola na tom babička rozumovo dobre. Čo si pamätal, bola v tom čase taký generál, dokázala všetkých postaviť do pozoru. O vnúčatá sa vedela riadne postarať. Varila im aj piekla. Ďalej svedok uviedol, že keď nastali problémy s nehnuteľnosťami, o ktorých je tento spor, tak babičku to dohnalo skoro až k infarktu. Ono sa to tiahlo dlhšie, preto bola aj hospitalizovaná.

14. Svedkyňa P. uviedla, že pre firmy žalovaného v 1. rade poskytuje právne služby viac ako 15 rokov. Uviedla, že pani M. nebola spokojná ako dopadlo dedičské konanie po jej manželovi. Rozhodla sa, že svoj podiel na dome v Košiciach prevedie na žalovaného v 1. rade. Žalovaný v 1. rade požiadala svedkyňu, aby pripravila darovaciu zmluvu. Sama ho pri tom upozornila a aj presviedčala, že lepšia by bola kúpna zmluva, ale pripravila aj darovaciu zmluvu tak, ako chcel žalovaný v 1. rade. Potom mala telefonický rozhovor s pani Hřebíkovou, aj jej vysvetlila, prečo by bola výhodnejšia kúpna zmluva. Myslí si, že pani M. presvedčila, keďže nakoniec bola podpísaná kúpna zmluva. Svedkyňa pripravila aj dodatok ku kúpnej zmluve. Pred podpísaním kúpnej zmluvy bola pani M. v kancelárii svedkyne. Vtedy sa jej zdala celkom normálna. Podľa názoru svedkyne pani Hřebíková mala záujem previesť časť svojho podielu na syna, t. j. žalovaného v 1. rade.

15. Svedok doc. P. uviedol, že pani M. videl prvýkrát pri jej prvej hospitalizácii v roku 2012. Prijatá bola na ich kliniku vo veľmi vážnom stave. Bola umiestnená na JIS-ke s infarktom myokardu a s arytmiou. Prijímacích lekárov vtedy jej anamnéza nezaujímala. Im išlo o to, zachrániť jej život. Preto sa jej anamnéza na začiatku určila veľmi rýchlo. Neskôr sa jej zdravotný stav skúmal bližšie. Aj keď sa v náleze z kardiologického oddelenia IKEM Praha zo dňa 11.3.2012 uvádza, že pacientka odpovedá nepriliehavo, prejavuje známky demencie. Toto svedok pripísal tomu, že pacientka bola prijímaná s infarktom. V prepúšťacej správe, ktorú pacientke vystavili, sa o žiadnej demencii nehovorí. Na demenciu ju liečiť nemuseli. Na ich oddelení bola v roku 2012 hospitalizovaná trikrát a ani raz ju na demenciu neliečili.

16. Za účelom zistenia, či pani P. v čase podpisu kúpnej zmluvy a jej dodatku trpela alebo netrpela duševnou poruchou nariadil súd vo veci znalecké dokazovanie znalkyňou P. Znalkyňa v posudku, ako aj vo svojej výpovedi pred súdom uviedla, že po preštudovaní súdneho spisu, v ňom priložených lekárskeho nálezu a znaleckých posudkov, sa psychický stav posudzovanej Márie Hřebíkovéj v čase podpisu zmluvy dá posudzovať iba spätne. V čase podpisu nebola psychicky ani psychiatricky vyšetrená ani posúdená. Chýbajú, a veci by pomohli neurologické vyšetrenia posudzovanej v čase podpisovania príslušných dokumentov vrátane CT a MRI vyšetrenia. Opierajúc sa o lekárske nálezy z toho obdobia sa znalkyňa priklonila k záveru, že stav posudzovanej po stabilizácii jej kardiálnych ťažkostí bol stabilizovaný a výrazné známky porušenia kognitívnych funkcií neboli pozorované. Podľa znalkyne posudzovaná P. netrpela v čase podpísania zmluvy a dodatku ku zmluve takými poruchami kognície, pamäti a úsudku, vplyvom ktorých by nedokázala posúdiť následky svojho konania. Vedela posúdiť následky svojho konania.

17. Žalobkyňa do spisu predložila znalecký posudok, ktorý dala vyhotoviť znaleckej organizácii LEGE ARTIS, s. r. o. na posúdenie, či pani P. trpela v dňoch uzavretia kúpnej zmluvy a jej dodatku duševnou poruchou, respektíve chorobou, ak áno, akou a či išlo o duševnú poruchu, respektíve chorobu trvalú alebo prechodnú. Ďalej mali posúdiť, či posudzovaná bola schopná vnímať a chápať obsah a význam právneho úkonu (uzavretie kúpnej zmluvy a jej dodatku), či vedela posúdiť následky tohto právneho úkonu. Znalecký posudok za znaleckú organizáciu vypracovali znalci P. a P. Pred súdom znalecký posudok vysvetľovala súdna znalkyňa P.. Uviedla, že znalecký posudok vypracovali na základe dokumentácie nachádzajúcej sa v súdnom spise, ako aj na základe zdravotnej dokumentácie posudzovanej, ktorú jej zaslala žalobkyňa. V znaleckom posudku bolo konštatované, že pani P. trpela v dňoch uzavretia kúpnej zmluvy 10.1.2012 a jej dodatku 29.3.2012 duševnou poruchou a to demenciou, ktorá v tej dobe bola minimálne ľahkého stupňa, pričom sa jedná o trvalý úbytok kognitívnych funkcií, kde táto porucha má progredujúcu vývinovú charakteristiku a je nevyliciteľná. Vzhľadom na uvedené nebola v dňoch uzavretia kúpnej zmluvy a jej dodatku schopná vnímať a chápať obsah a význam tohto právneho úkonu a nebola ani schopná posúdiť následky tohto právneho úkonu.

18. Pri vyhotovení posudku vychádzali zo záznamov zo zdravotnej dokumentácie posudzovanej, v ktorých sa uvádza, že pri návšteve lekára 9.1.2012 sú popisované úzkosti, stavy zmätenosti, zabúda.

Pacientka osobou orientovaná, nepamätá si ktorý je deň v týždni, mesiac. Dňa 10.1.2012 pacientka podpísala kúpnu zmluvu. 11.1.2012 boli u menovanej vyšetrené kognitívne schopnosti v Thomayerovej nemocnici, kde menovaná udáva, že si nepamätá, aké užíva lieky, udáva poruchy pamäti. MMSE test vykazuje 10 bodov s izolovanou poruchou krátkodobej aj dlhodobej pamäti, ostatné kognitívne funkcie ostali zachované, vo vyšetrení je ďalej konštatované, že menovaná je schopná porozumieť predpokladaným situáciám a problémom a je plne zodpovedná za svoje konanie napriek tomu, že skóre MMSE je 10 bodov, čo predstavuje dolnú hranicu strednej kognitívnej poruchy až ťažkú kognitívnu poruchu. Od 11.3. do 23.3. 2012 bola posudzovaná hospitalizovaná v kardiocentre IKEMu v Prahe. Pri prijatí konštatované, že anamnéza od pacientky neodoberateľná, silný podiel demencie, hypakusis, na otázky odpovedá nepriliehavo. 5.4.2012 vyšetrená u obvodného lekára, kde menovaná uvádza, že od hospitalizácie sa necíti dobre, zabiehavá reč, nevie aký je mesiac, deň, asi budú Vianoce. 12.5.2012 realizované u menovanej psychologické vyšetrenie PhDr. Krížom so záverom mentálne schopnosti v pásme mentálneho defektu (IQ 65), konštatovaná demencia s vaskulárnou a degeneratívnou zložkou. Tiež pri vyšetrení v Thomayerovej nemocnici dňa 16.5.2012 konštatovaný výrazne negatívny posun v schopnosti porozumieť, vykonávať nestereotypné úkony, pacientka nie je schopná sebastarostlivosti a je odkázaná na pomoc iných osôb. Od 30.5.2012 do 5.6.2012 znovu hospitalizácia menovanej v IKEM kardiocentrum, kde je uvádzané, že anamnéza od pacientky neodoberateľná, silný podiel demencie, hypakusis, na otázky neodpovedá priliehavo, nie je orientovaná časom, v závere okrem telesných diagnóz konštatovaná neurčená demencia.

19. Znalkyňa sa podrobne vyjadrila aj ku správe P. primárky geriatrickej v Thomayerovej nemocnici zo dňa 11.1.2012, teda deň po uzatvorení kúpnej zmluvy. V správe sa uvádza, že na základe vyšetrenia kognitívnych schopností je posudzovaná schopná porozumieť predpokladaným situáciám a problémom a je plne zodpovedná za svoje konanie. Správa však obsahuje aj vyšetrenie štandardizovaného MMSE testu, kde bolo konštatované, že menovaná mala vykonané toto vyšetrenie kognitívnych funkcií pričom získala 10 bodov. Plný počet v tomto teste je 30 bodov. Za normu je považované dosiahnuté skóre od 24 do 30 bodov. 10 bodov je podľa tohto testu na hranici ťažkej a stredne ťažkej kognitívnej poruchy t. j. ťažkého alebo stredne ťažkého dementného syndrómu. Vzhľadom na to, že to vyhodnotenie pri takom skórovaní, kde bolo u menovanej zhodnotených, že dosiahla skóre len 10 bodov s izolovanou poruchou pamäti a že ostatné kognitívne funkcie boli zachované, znalkyňa nesúhlasila, pretože pri tom počte položiek, ktoré test obsahuje, museli byť porušené aj iné kognitívne funkcie, nie len pamäť. Pacientke bolo dňa 16.5.2012 zopakované vyšetrenie MMSE testom, kde opätovne získala 10 bodov, ale už samotná primárka MUDr. Doleželová uviedla, že to považuje za negatívny posun v tých kognitívnych funkciách, že menovaná vyžaduje starostlivosť, nie je schopná samostatného fungovania. Čiže znalkyňa mala za to, že tá prvá interpretácia testu bola nesprávna, pretože pri tak nízkom skóre menovaná nemohla a nebola schopná porozumieť situáciám a problémom, nebola zodpovedná za svoje konanie.

20. Ďalej uviedla, že MMSE test je považovaný za základný orientačný test, ale už pri tomto hrubom orientačnom vyšetrení, keď niekto dosiahne tak nízke skóre tak dá sa povedať, že je dementný.

21. Žalobkyňa na preukázanie svojich skutkových tvrdení predložila nasledovné listinné dôkazy: výpis z listu vlastníctva číslo XXXXX pre okres O. obec O., katastrálne územie X., ktorým preukázala, že rodinný dom súpisné číslo XXXX postavený na parcele číslo XXXX . je v spoluvlastníctve žalovaného v 1. rade , ktorý vlastní podiel vo veľkosti 4/6 na základe kúpnej zmluvy, ktorej vklad bol povolený dňa 24.5.2012, spoluvlastnícky podiel 1/6 na základe osvedčenia o dedičstve sp. zn. 13D/490/2010 a žalobkyňa vo veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1/6 na základe osvedčenia o dedičstve sp. zn. 13D/490/2010. K tomu predložila aj výpis listu vlastníctva číslo 659 pre okres Košice I, obec Košice - Sever, katastrálne územie Severné Mesto, ktorým preukázala, že vlastníkami parcely číslo XXXX. - záhrady o výmere 881 m², parcely číslo XXXX - zastavané plochy a nádvorie o výmere 72 m² a parcely číslo XXXX - zastavané plochy a nádvorie o výmere 27 m² je žalovaný v 1. rade vo veľkosti podielu 1 na základe kúpnej zmluvy, ktorej vklad bol povolený dňa 24.5.2012, vo veľkosti 1 na základe osvedčenia o dedičstve sp. zn. 13D/490/2010 a žalobkyňa vo veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1 na základe osvedčenia o dedičstve sp. zn. 13D/490/2010. Oba listy vlastníctva boli vyhotovené dňa 16.5.2014.

Predložila zmluvu o predaji a kúpe spoluvlastníckeho podielu na nehnuteľnostiach uzatvorenú medzi P. ako predávajúcou a žalovaným v 1. rade ako kupujúcim, na základe ktorej predávajúca predala žalovanému v 1. rade spoluvlastnícky podiel vo výške 4/6 k rodinnému domu súpisné číslo XXXX postaveného na parcele číslo XXXX, pozemku parcelné číslo XXXX - záhrada o výmere 881 m², pozemku parcelné číslo XXXX. - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 72 m² a pozemku parcelné číslo

XXXX - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 27 m². Kúpna zmluva bola uzatvorená dňa 10.1.2012. Predložila a Dodatok číslo 1 zmluvy o predaji a kúpe spoluvlastníckeho podielu na nehnuteľnostiach uzatvorenej medzi P. ako predávajúcou a žalovaným v 1. rade ako kupujúcim, ktorým boli odstránené nedostatky pôvodnej kúpnej zmluvy podľa výzvy správy katastra Košice. Dodatok číslo 1 bol uzatvorený dňa 29.3.2012. K tomu priložila rozhodnutie Správy katastra Košice zo dňa 24.5.2012 o povolení vkladu vlastníckeho práva žalovaného v 1. rade pod číslom Q.

Do spisu predložila aj odstúpenie od zmluvy Q., ktorým P. dňa 31.3.2012 odstúpila od kúpnej zmluvy uzatvorenej so žalovaným v 1. rade. K tomu pripojila aj sprievodný list právneho zástupcu zo dňa 11.4.2012, ktorým preukázala že odstúpenie od zmluvy Q. bolo Správe katastra Košice doručené dňa 11.4.2012.

Prepúšťaciú správu kardiocentra IKEM, z ktorej vyplýva, že P. bola prijatá dňa 11.3.2012, prepustená 23.3.2012. Pri prijatí anamnéza od pacientky neodoberateľná, silný podiel demencie, hypakusis, na otázky odpovedá nepriliehavo. Pri prijatí jej bol okrem iného naordinovaný aj liek Tiapridal. K tomu bola pripojená lekárska správa P. praktického lekára pani M. zo dňa 16.4.2012, v ktorej uvádza, že u menovanej pacientky sa za posledný rok zhoršili pamäťové schopnosti charakteru demencie. Výrazné zhoršenie nastalo od začiatku roka 2012. I v náleze z kardiologického oddelenia IKEM Praha z 11.3.2012 je zdôraznené, že pacientka odpovedá nepriliehavo, prejavuje známky demencie.

Rozsudok Okresného súdu v Benešove č. k. 3Mc/547/2012 - 60 zo dňa 19.6.2013, ktorým bola pani P. obmedzená v spôsobilosti k právnym úkonom a to vo vzťahu k nakladaniu s majetkom kde nie je spôsobilá priamej dispozície s finančnou hotovosťou nad 2000 Kč mesačne a nakladania s majetkom, ktorého hodnota prevyšuje 2 000 Kč a nie je spôsobilá k uzatváraniu akýchkoľvek zmlúv o úvere, lízingu, či zmlúv obdobného typu s odloženým plnením a zmlúv záväzkového typu vrátane zmlúv o telekomunikačných službách, nie je spôsobilá k výkonu volebného práva, udeleniu súhlasu s liečebnými a diagnostickými výkonmi a jednaníu z úradmi vo veci nemocenských, sociálnych a ďalších obdobných dávok. Za opatrovníka pani P. súd ustanovil žalobkyňu. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 23.7.2013. K tomu bol pripojený znalecký posudok vyhotovený P. znalcom z odboru zdravotníctvo, odvetvie psychiatria zo dňa 29.4.2013, v ktorom znalec uviedol, že pani P. trpí stredne ťažkou demenciou, jedná sa o poruchu trvalého charakteru a nedá sa očakávať v budúcnosti žiadne vo veci významné zlepšenie stavu. Posudzovaná trpí závažnými poruchami pamäti, dezorientáciou. Jej kognitívne (poznávacie) funkcie sú už značne postihnuté. Pripojený bol aj Dodatok ku znaleckému posudku vyhotovený dňa 20.3.2014, v ktorom P. ustálil, že posudzovaná P. vzhľadom ku stavu dňa 29.4.2013 a údajom v zdravotnej dokumentácii trpela ku dňu 10.1.2012 a 29.3.2012 duševnou poruchou - demenciou, ktorá bola vtedy už minimálne ľahkého stupňa. Uvedená duševná porucha ovplyvnila jednanie - konanie posudzovanej do tej miery, že nebola schopná posúdiť následky uzatvorenia kúpnopredajnej zmluvy.

Správu P. zo dňa 3.12.2015 v ktorej uvádza, že pani M. bola u neho ako u praktického lekára registrovaná od marca 2009. Pacientka trpela viacerými kardiovaskulárnymi chorobami. Už začiatkom roku 2011 sa u nej opakovali stavy zmätenosti, nekludu, mentálny stav sa postupne zhoršoval a koncom roku 2011 už prevažovali stavy s dezorientáciou. V tej dobe sa o pacientku starala susedka pani O. a neskôr pani X., ktorá tam trvale bývala.

Úplnú správu P. zo dňa 11.1.2012 v ktorej uvádza, že pani M. je toho času schopná rozumieť predkladaným situáciám a problémom a je plne zodpovedná za svoje jednanie. Je liečená iba na hypertenziu, lieky si nepamätá, sama udáva poruchu pamäti. MMSE 10 bodov s izolovanou poruchou krátkodobej i dlhodobej pamäti, ostatné kognitívne schopnosti zostali zachované. Pacientke bolo doporučené podrobné vyšetrenie kognitívnej disfunkcie na neurologickej klinike s cieľom ďalšieho terapeutického riešenia.

Žalobkyňa predložila výpis zo sporožirového účtu P. za december 2012 podľa ktorého je počiatočný zostatok 1 357,77 Kč. Konečný zostatok 1 567,07 Kč.

Výpis z účtu P. za obdobie od 13.1.2016 do 5.2.2016, z ktorého vyplýva, že k tomuto dňu bol zotatok na účte 11 975,17 Kč.

Protokol o jednaní v konaní o pozostalosti zo dňa 17.10.2017 vo veci 20D/12/2017 - 35 ND 15/2017 po P. zomrelej 29.12.2016. K tomu bolo pripojené uznesenie Okresného súdu v Benešove č. k. 20D/12/2017 - 42 Nd 15/2017 zo dňa 17.10.2017 o nahradení súpisu pozostalosti prehlásením dedičov o pozostalom majetku. Taktiež bolo pripojené uznesenie Okresného súdu v Benešove č. k. 20D/12/2017, 57 Nd 15/2017 zo dňa 23.10.2017 o schválení dohody o rozdelení pozostalosti po P.. Z uvedených listín mal súd preukázané, že dedičmi po P. sú žalobkyňa a žalovaný v 1. a v 2. rade.

Kópia zdravotnej dokumentácie P. zaslaná jej praktickým lekárom P.

Správa P. zo dňa 16.5.2012, v ktorej sa uvádza, že pri dnešnom vyšetrení bol vykonaný test MMSE, v ktorom pani Hřebíková dosahuje rovnaký počet bodov (10 z možných 30) ako v januári 2012. Oproti januáru 2012 je však výrazný negatívny posun krátkodobej pamäte (neudrží v pamäti viac ako jeden údaj dlhšie ako niekoľko minút, viazne schopnosť porozumieť príkazu a vykonať príkaz, ktorý je zložený z viacerých úkonov, proti minulému vyšetreniu sa zhoršila abstrakcia. Na základe prevedeného testu možno konštatovať, že oproti januáru 2012 došlo k výraznému zhoršeniu krátkodobej pamäti, zhoršeniu schopnosti porozumieť a zhoršeniu schopnosti vykonávať nestereotypne úkony. Vzhľadom k tomuto nálezu nie je pacientka toho času schopná sebaopatrovania a zodpovedných rozhodnutí bez dopomoci a podpory ďalšej osoby. Pri komunikácii s nemocnou je potrebné požiadavky a informácie k nej predkladať opakovane, niekoľkokrát až do plného pochopenia, je potrebné používať jednoduché slovné spojenia, voliť základné a všeobecne známe slovné výrazy, vrátane zrozumiteľnej artikulácie.

Zmluvu o prevode družstevného bytu do vlastníctva člena družstva uzatvorenú dňa 4.12.1996 medzi SBD Severné mesto Praha ako prevádzajúcim a žalobkyňou ako nadobúdateľkou.

Zmluvu o prevode družstevného bytu a príslušného spoluvlastníckeho podielu pozemku do vlastníctva člena družstva uzatvorenú dňa 14.11.2007 medzi SBD Praha 5 ako predávajúcim a žalobkyňou s manželom ako prijímajúcimi, k tomu pripojený návrh na prevedenie vkladu vlastníckeho práva prevádzanej bytovej jednotke, príslušného spoluvlastníckeho podielu k pozemku a návrh na výmaz zástavného práva doručený katastrálnemu úradu pre hlavné mesto Praha dňa 22.2.2008.

Zmluvu uzatvorenú medzi SBD Praha 5 a žalobkyňou zo dňa 20.1.1992 o podmienkach výstavby a pridelenia bytu z výstavby družstevných bytových jednotiek na akcii Praha 6 Řepy II, číslo bytu 10 o veľkosti 3+1.

22. Žalovaný v 1. rade na preukázanie svojich skutkových tvrdení predložil nasledovné listinné dôkazy: Vyjadrenie P. k správe P. ohľadom

stavu nemocnej P. zo dňa 16.4.2012. Vyjadrenie bolo zo dňa 9.6.2014. P. v ňou uvádza, že P. sa vo svojom vyjadrení zo dňa 16.4.2012 odvoláva na lekársku správu z ich oddelenia kliniky kardiológie IKEM zo dňa 11.3.2012. K tomu podotkol, že ide o popis pri prijatí na akútny príjem a uvedený stav bol významne a prevažne ovplyvnený hypoperfúziou mozgu, po vyšetrení arytmie a zaliečení infarktu myokardu sa stav pacientky zlepšil a stav jej mentálnych funkcií zodpovedal veku nemocnej, komunikácia s ňou bola bezproblémová.

Prehlásenie svedka L. zo dňa 16.5.2012, v ktorom uvádza, že dňa 11.5.2012 bola svedkom návštevy žalobkyne u P. Spolu so žalobkyňou prišiel aj psychológ, ktorý pani M. vyšetroval. Po odchode návštevy zostala pani M. silne rozrušená a to tak mentálne ako aj fyzicky.

Čestné prehlásenie G. zo dňa 22.11.2014 v ktorom uvádza že dňa 21.11.2014 ju navštívila žalobkyňa, ktorá žiadala od nej, aby svedkyňa vystavila nepravdivé potvrdenie, že v dobe, keď susedsky vypomáhala pani M. nebola pani M. schopná sa starať sama o seba a vykazovala známky demencie. Za toto prehlásenie jej ponúkla vyrovnanie. Svedkyňa prehlásila, že v dobe, keď denne navštevovala pani M. (do 19.3.2012) bola pani M. svojprávná, bola schopná sa o seba riadne postarať. Pani M. bola rozčúlená a ľútosť iba po návštevách jej dcéry, t.j. žalobkyne.

Prehlásenie P. advokátky, zo dňa 20.10.2015 ktoré napísala na žiadosť žalovaného v 1. rade. P. prehlásila, že rámci svojej činnosti sa niekoľkokrát stretla a komunikovala s pani M. naposledy začiatkom januára 2012 a to pri príprave zmluvy o prevode podielu na dom v Košiciach na jej syna, žalovaného v 1. rade. Pani M. pri rozhovore pôsobila a hovorila úplne koherentne a svoje požiadavky jasne formulovala. Pôvodne mala byť ňou vypracovaná zmluva darovacia, ale na žiadosť žalovaného v 1. rade bola vypracovaná aj zmluva kúpna s tým, že sami účastníci rozhodnú, ktorú zo zmlúv uzatvoria. V žiadnom prípade nenadobudla dojem, že by požiadavky na znenie zmlúv neodpovedalo vôli pani M.

Správu P. zo dňa 11.1.2012 v ktorej sa uvádza, že po vyšetrení kognitívnych schopností pani M. konštatuje, že táto je schopná predkladaným situáciám a problémom a je plne zodpovedná za svoje jednanie.

Písomné vyhlásenie žalovaného v 2. rade, že dňa 24.7.2012 prevzal od matky doplatok v sume 150 000 Kč ako doplatok z dohodnutej zálohy. Doplatok vrátane zálohy, ktorú obdržal je spolu 300 000 Kč. Tieto peniaze boli vyplatené z matkinho konta z predaja časti rodinného domu v Košiciach.

Prehlásenie žalovaného v 2. rade zo dňa 15.7.2012 že žalovaný v 1. rade sa o rodičov riadne staral, od roku 1990 do roku 2007 ich finančne podporoval. Matke dal k narodeninám 80 000 Kčs.

Čestné prehlásenie žalovaného v 2. rade zo dňa 2.2.2011 v ktorom uvádza, že žalovaný v 1. rade svojich rodičov od roku 1990 podporoval a po presťahovaní do Českej republiky sa o nich postaral. Sám niekoľkokrát od brata finančné prostriedky prevzal a odovzdal rodičom.

Čestné prehlásenie žalovaného v 2. rade zo dňa 15.6.2011 v ktorom uvádza, že dňa 15.6.2011 prevzal od brata, t. j. žalovaného v 1. rade sumu 100 000 Kč za účelom podpory pre ich matku za účelom udržania jej životnej úrovne.

Potvrdenie žalovaného v 2. rade, že dňa 14.7.2012 prevzal od svojej matky preddavok v hodnote 150 000 Kč.

Zmluvu o pôžičke uzatvorenú medzi žalovaným v 1. rade ako veriteľom a P. ako dlžníčkou uzatvorenú dňa 29.1.2011 na základe ktorej žalovaný v 1. rade požičal svojej matke sumu 150 000 Kč, ktorá sa zaviazala uvedené finančné prostriedky vrátiť čo najskôr, prednostne z výnosu z predaja spoluvlastníckeho podielu na rodinnom dome v Košiciach, najneskôr však do dvoch rokov od podpisu tejto zmluvy. V článku III. zmluvy si dohodli úrok z omeškania vo výške 5% ročne. V článku IV. si pre prípad omeškania dohodli úrok z omeškania vo výške 0,05% z dlžnej čiastky za každý deň omeškania. Žalovaný v 1. rade predložil aj prehľad nákladov, ktoré uhradil za rodičov. Podľa uvedeného prehľadu mal za nich uhradiť sumu 403 608,97 Kč.

23. Znalkyňa P. predložila súdu štandardizovaný MMSE test, a to otázky aj bodové ohodnotenie.

24. Podľa § 38 ods. 1 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon pokiaľ ten, kto ho urobil nemá spôsobilosť a právne úkony.

25. Podľa § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka tak isto je neplatný právny úkon osoby konajúcej v duševnej poruche, ktorá ju robí na tento právny úkon neschopnou.

26. Predpokladom platnosti právneho úkonu je spôsobilosť účastníka na právny úkon, ktorý účastník robí. Ak túto spôsobilosť nemá a právny úkon urobí, je taký úkon absolútne neplatný. Absolútne neplatný je aj právny úkon, ktorý urobila osoba v duševnej poruche, hoci aj prechodnej, ak šlo o takú duševnú poruchu, ktorá zapríčinila jej nespôsobilosť na urobený právny úkon. Nevyžaduje sa pri tom, aby taká osoba bola súdom pozbavená spôsobilosti na právne úkony alebo, aby bola vo svojej spôsobilosti obmedzená. Avšak skutkovú otázku, či šlo o konanie v duševnej poruche treba v každom konkrétnom prípade preukazovať.

27. Neplatnosť právneho úkonu podľa ust. § 38 ods. 2 OZ vyžaduje bezpečné zistenie o tom, že účastník právneho úkonu nedokáže posúdiť následky svojho konania alebo svoje konanie ovládnuť.

28. V tomto prípade bola sporná otázka, či pani P. v čase uzatvorenia Zmluvy o predaji a kúpe spoluvlastníckeho podielu na nehnuteľnostiach zo dňa 10.1.2012 a Dodatku číslo 1 k tejto zmluve zo dňa 29.3.2012, ktoré uzatvorila so žalovaným v 1. rade bola spôsobilá na právne úkony, či tieto úkony vykonala alebo nevykonala v duševnej poruche, ktorá by ju robila k týmto úkonom neschopnou.

29. Z výpovedí svedkov navrhnutých žalobkyňou a to N. a L. vyplynulo, že pani M. v čase uzatvorenia uvedených zmlúv nebola schopná posúdiť následky svojho konania. Naopak z výpovedí svedkov navrhnutých žalovaným v 1. rade a to G. L. P. C. a P. vyplynulo, že pani M. bola spôsobilá k uvedeným právnym úkonom a v čase podpisu kúpnej zmluvy, ako aj dodatku číslo 1 k tejto zmluve netrpela žiadnou duševnou poruchou.

30. Žalovaný v 2. rade uviedol, že mama (pani M.) mala svetlé chvíľky a mala aj chvíle, keď bola mimo.

31. Z výpovedí svedkov vyplynulo, že o pani M. bolo potrebné sa celodenne starať. Žalobkyňa ani žalovaný v 1. rade sa o svoju matku nemohli celodenne starať, preto žalovaný v 1. rade vytvoril podienky pre pani G., neskôr pani L. aby sa o pani M. mohli starať po celý deň. Taktiež vytvoril podmienky aj pre žalovaného v 2. rade, ktorého zamestnal, avšak tento mohol kedykoľvek poskytovať celodennú starostlivosť matke. Svedkyňa Irena Kratochvílová poskytovala pani Hřebíkovej celodennú starostlivosť počas roku 2011 až do jej odchodu do Talianska, t. j. do 19.3.2012. Od marca 2012 do 1.9.2012 starostlivosť zabezpečovala svedkyňa Sirotková.

32. Na posúdenie zdravotného stavu pani M. v januári a v marci 2012 boli vypracované dva znalecké posudky. Znalkyňa P. vo svojom posudku uviedla, že pani P. netrpela v čase podpísania zmluvy a dodatku k tejto zmluve takými poruchami kognície, pamäti a úsudku vplyvom, ktorých by nedokázala posúdiť následky svojho konania. Vedela posúdiť následky svojho konania. Vychádzala pritom len z

dokladov nachádzajúcich s v súdnom spise. Poukázala na to, že pani P. v čase oboch podpisov nebola psychiatricky ani psychologicky vyšetrená ani posúdená. Chýbajú neurologické vyšetrenia vrátane CT a MRI vyšetrenia. Vykonaný test MMSE, ktorý pani M. vykonala dňa 11.1.2012, t. j. nasledujúci deň po podpise kúpnej zmluvy a pri ktorom dosiahla stav 10 bodov z celkového počtu 30, znalkyňa považovala za veľmi povrchný a veľmi málo výpovedný. Tento test je len jedna maličká súčasť celého radu psychologických vyšetrení na pamäťové funkcie, aby sa dalo jednoznačne povedať, že daný človek je alebo nie je organicky postihnutý. Naproti tomu znalkyňa P. vo svojom znaleckom posudku uviedla, že pani M. nebola v dňoch uzavretia kúpnej zmluvy 10.1.2012 a jej dodatku 29.3.2012 schopná vnímať a chápať obsah a význam týchto právnych úkonov, nebola ani schopná posúdiť následky týchto právnych úkonov. V dňoch uzavretia kúpnej zmluvy 10.1.2012 a jej dodatku 29.3.2012 trpela duševnou poruchou a to demenciou, ktorá v tej dobe bola minimálne ľahkého stupňa, pričom sa jednalo o trvalý úbytok kognitívnych funkcií, kde táto porucha má progredujúcu vývinovú charakteristiku a je nevyliciteľná. Pri vypracovaní posudku vychádzala jednak z listinných dôkazov nachádzajúcich sa v súdnom spise, ako aj zo zdravotnej dokumentácie pani Hřebíkovej, ktorú jej poskytla žalobkyňa. Uviedla, že pri vypracovaní svojho posudku nevychádzala len z jedného izolovaného údajá, z jednej lekárskej správy, ale vychádzala zo všetkých nálezov pričom zistila, že pani M. už v roku 2009 trpela na viaceré telesné ochorenia, okrem iného aj na fibriláciu predsieni, ischemickú chorobu srdca, syndróm angína pectoris. Od roku 2010 bola v starostlivosti obvodného lekára P. V jeho záznamoch zo dňa 4.8.2010 je uvádzaná úzkostne depresívna neuróza. Dňa 9.1.2012 sú popisované stavy úzkosti, zmätenosti, pacientka zabúda, osobou je orientovaná, avšak nepamätá si, ktorý je deň v týždni, ani mesiac. Dňa 10.1.2012 pacientka podpísala kúpnu zmluvu. Nasledujúci deň, t. j. dňa 11.1.2012 boli u menovanej vyšetrené kognitívne schopnosti v Thomayerovej nemocnici, kde menovaná uvádza, že si nepamätá, aké užíva lieky, udávala poruchy pamäti. Bol jej vykonaný test MMSE, v ktorom vykázala 10 bodov s izolovanou poruchou krátkodobej aj dlhodobej pamäti. Lekárka P. ktorá test vyhodnocovala uviedla, že ostatné kognitívne funkcie ostali zachované a menovaná je schopná porozumieť predpokladaným situáciám a problémom a je plne zodpovedná za svoje chovanie napriek tomu, že skóre MMSE 10 bodov predstavuje dolnú hranicu strednej kognitívnej poruchy až ťažkú kognitívnu poruchu. Znalkyňa nesúhlasila s hodnotením lekárky, pretože pri tom počte položiek, ktoré obsahuje samotný test, museli byť porušené aj iné kognitívne funkcie, nie len na pamäť. Tu znalkyňa poukázala na ďalšie vyšetrenie testom MMSE zo dňa 16.5.2012, v ktorom pani Hřebíková opäť dosiahla skóre 10 bodov. Ale tam už samotná lekárka MUDr. Doleželová uviedla, že to považuje za negatívny posun v kognitívnych funkciách, že posudzovaná vyžaduje starostlivosť, nie je schopná samostatného fungovania a aj z toho mala znalkyňa za to, že už prvá správa lekárky P. a jej prvá interpretácia testu MMSE bola nesprávna, pretože pri tak nízko dosiahnutom skóre nemohla pani M. porozumieť situáciám a problémom, nebola zodpovedná za svoje konanie. Znalkyňa ďalej poukázala aj na prepúšťaciu správu pani M. z IKEM Praha, kde bola prijatá dňa 11.3.2012, kedy sa jej anamnéza nedala odobrať, mala silný podiel demencie, hypakusis a na otázky neodpovedala príliehavo. Z nemocnice bola prepustená 23.3.2012, avšak bol jej predpísaný liek Tiapridal, čo je sedatívne neuroleptikum a má stanovené presné indikačné kritériá. Znalkyňa uviedla, že na základe viacerých indícií s vysokou pravdepodobnosťou predpokladá, že už v januári 2012, ako aj v marci 2012 bol u pani Hřebíkovej prítomný dementný syndróm a teda menovaná nebola schopná robiť právne úkony.

33. Následne dňa 29.4.2013 vyhotovil súdny znalec P. znalecký posudok o duševnom stave pani M. v rámci konania o posúdenie spôsobilosti pani M. k právnym úkonom, ktoré bolo vedené pred Okresným súdom v Benešove. Znalec v posudku konštatoval, že posudzovaná trpí stredne ťažkou demenciou, jedná sa o poruchu trvalého charakteru a nemožno očakávať v budúcnosti žiadne vo veci významné zlepšenie stavu. V dôsledku uvedenej poruchy trpí posudzovaná závažnými poruchami pamäti, dezorientáciou. Jej kognitívne (poznávacie) funkcie sú už značne poškodené. Z uvedeného dôvodu Okresný súd v Benešove rozsudkom č. k. 3Nc/547/2012 - 60 zo dňa 19.6.2013 obmedzil pani M. v spôsobilosti k právnym úkonom a to vo vzťahu k nakladaniu s majetkom, kde nie je schopná priamej dispozície s finančnou hotovosťou nad 2 000 Kč mesačne a s nakladaním majetku, ktorého hodnota prevyšuje 2 000 Kč a nie je spôsobilá k uzatváraniu akýchkoľvek zmlúv o úvere, lízingu, či zmlúv obdobného typu s odloženým plnením a zmlúv záväzkového typu vrátane zmlúv o telekomunikačných službách, nie je spôsobilá k výkonu volebného práva, udeleniu súhlasu s liečebnými a diagnostickými výkonmi a jednaním s úradmi vo veci nemocenských, sociálnych s ďalších obdobných dávok. Za opatrovníka jej bola ustanovená žalobkyňa. P. v dodatku ku svojmu znaleckému posudku zo dňa 20.3.2014 ustálil, že posudzovaná P. vzhľadom ku stavu dňa 29.4.2013 a údajom v zdravotnej dokumentácii trpela ku dňu 10.1.2012 a 29.3.2012 duševnou poruchou - demenciou, ktorá bola vtedy

už minimálne ľahkého stupňa. Uvedená duševná porucha ovplyvnila jednanie - konanie posudzovanej do tej miery, že nebola schopná posúdiť následky uzatvorenia kúpnopredajnej zmluvy.

34. Aj keď posudzovanej pani P. neboli v čase podpisovania príslušných dokumentov vykonané vyšetrenia CT a MRI, predsa jej v tom období určité vyšetrenia vykonané boli. Kúpna zmluva medzi ňou a žalovaným v 1. rade bola podpísaná dňa 10.1.2012. Deň predtým posudzovaná musela navštíviť obvodného lekára, u ktorého sa sťažovala na stavy úzkosti, zmätenosti a na to, že zabúda. Osobou bola orientovaná, avšak nebola orientovaná časom. Nepamätala si, ktorý je deň v týždni, ani mesiac. Nasledujúci deň po podpise zmluvy, t. j. 11.1.2012 bola posudzovaná vyšetrená na geriatrickom oddelení Thomayerovej nemocnice, kde jej bol vykonaný MMSE test, v ktorom dosiahla 10 bodov. Od 11.3.2012 do 23.3.2012 bola pani M. hospitalizovaná na klinike kardiológie IKEM, kde v prepúšťacej správe je uvedené, že pri prijatí pacientky nebola odoberateľná anamnéza, prejavoval sa silný podiel demencie, hipakusis a na otázky odpovedala nepriliehavo. Okrem iných liekov jej bol naordinovaný aj Tiapridal. Dňa 29.3.2012 bol podpísaný Dodatok číslo 1 ku kúpnej zmluve. Dňa 5.4.2012 bola opätovne hospitalizovaná na internej klinike s tým, že sa necíti dobre, horšie sa jej dýcha, nič si nepamätá, má unavený výraz, zabiehavú reč, nevie aký je mesiac. Dňa 16.4.2012 jej bolo predpísané psychologické vyšetrenie z dôvodu, že za posledný rok sa jej zhoršujú pamäťové schopnosti charakteru demencie. Tieto sú výrazne zhoršené od začiatku roka 2012. Od 30.5.2012 do 5.6.2012 bola pani M. hospitalizovaná na klinike kardiológie IKEM, kde z prepúšťacej správy vyplýva, že u pacientky je anamnéza neodoberateľná, prejavuje sa silný podiel demencie, hipakusis, na otázky neodpovedala priliehavo, nie je orientovaná časom. Dňa 16.5.2012 bol pani M. opätovne vykonaný test kognitívnych schopností MMSE, v ktorom dosiahla počet bodov 10, rovnako ako v januári 2012. Pri jeho vyhodnotení bolo konštatované, že pacientka nie je schopná sebastarostlivosti a zodpovedných rozhodnutí bez dopomoci a podpory ďalšej osoby. Pri komunikácii s chorou je nutné požiadavky a informácie k nej vznášať opakovať niekoľkokrát až do úplného pochopenia, je nutné užívať jednoduché slovné spojenia, voliť základné a všeobecne známe slovné výrazy, vrátane zrozumiteľnej artikulácie.

35. Z hodnotenia skóre MMSE testu vychádza, že pri celkovom skóre 0 - 9 sa jedná o ťažkú kognitívnu poruchu, pri skóre 10 - 19 o strednú kognitívnu poruchu, pri skóre 20 - 23 o mierne kognitívnu poruchu a skóre 24 - 30 je norma pre zdravého človeka. Keďže pani M. dosiahla tak v januári, ako aj v máji 2012 skóre 10 bodov, dá sa hovoriť o spodnej hranici strednej kognitívnej poruchy, kde pokles kognitívnych funkcií už nedovoľuje pacientovi fungovať bez pomoci iných ani pri bežných každodenných činnostiach, ako je nakupovanie, telefonovanie, či výber vhodného oblečenia. V domácom prostredí dokáže vykonávať jednoduché činnosti (zohriať pripravené jedlo, ale nie uvariť), potrebuje asistenciu pri obliekaní, úprave zovňajška, udržiavaní hygieny, je narušená kritickosť k ochoreniu, zachované schopnosti sa ťažko udržiavajú. Ide o definíciu stredne ťažkej demencie uvedenej v znaleckom posudku P. To, že tieto príznaky u pani M. boli, nasvedčuje aj skutočnosť, že sa o ňu museli celodenne starať tak pani O. ako aj pani X., resp. žalovaný v 2. rade.

36. Na základe vyššie uvedeného sa znalecký posudok P. javil súdu ako presvedčivejší, podrobnejší a hodnovernejší ako znalecký posudok vypracovaný P. Závery znalkyne P. potvrdzujú všetky následné výsledky vyšetrení pani M. Nedôveryhodnou sa javí aj výpoveď svedka C. o tom, že u babičky badal zhoršenie jej psychického stavu až rok pred jej smrťou (zomrela 29.12.2016), čo je v rozpore s lekáorskými správami, z ktorých je zrejmé, že pani Hřebíková trpela demenciou už v roku 2012. Nedôveryhodnou sa javí aj výpoveď P. z IKEMu, ktorý uviedol, že pani M. počas celej hospitalizácie nemuseli liečiť na demenciu. Z prepúšťacej správy p. M. po hospitalizácii v IKEMe od 11.3. do 23.3.2012 však vyplýva, že jej bol medikovaný pri prijímaní liek Tiapridal, čo je sedatívne neuroleptikum.

37. Po vyhodnotení dokazovania súd vychádzal z toho, že pani M. v dňoch uzavretia kúpnej zmluvy 10.1.2012 a jej dodatku 29.3.2012 trpela duševnou poruchou a to demenciou. Z toho dôvodu nebola schopná vnímať a chápať obsah a význam právnych úkonov (uzavretie kúpnej zmluvy a jej dodatku) a nebola schopná posúdiť následky týchto právnych úkonov. Keďže pani M. podpísala uvedené právne úkony ako osoba konajúca v duševnej poruche, ktorá ju robila na tieto právne úkony neschopnou, súd Zmluvu o predaji a kúpe spoluvlastníckeho podielu na nehnuteľnostiach zo dňa 10.1.2012 a Dodatok číslo 1 zmluvy o predaji a kúpe spoluvlastníckeho podielu na nehnuteľnostiach zo dňa 29.3.2012 považoval za absolútne neplatné.

38. Znalkyňa P. vo svojom posudku uviedla, že u sklerotika právny akt často nie je v súlade s jeho dlhodobou osobnosťou v predchorobí a s dlhodobým predchádzajúcim postojom k veci, preto príslušný právny akt je potrebné posudzovať nie izolovane, ale naopak v celej jeho dynamike v súlade s jeho predchádzajúcou osobnosťou. U sklerotika je typická patologická sugestibilita, to znamená ľahká ovplyvniteľnosť zo strany okolia. Typické je zníženie vôľových schopností pri súčasne neporušenej miestnej a časovej orientácii, ktorá v momente právneho úkonu môže byť zachovaná. Žalovaný v 1. rade poukazoval na to, že bolo dlhodobou vôľou jeho matky darovať mu dom v Košiciach a preto aj kúpna zmluva a jej dodatok boli v súlade s tým, aké boli dlhodobé postoje jeho matky. Tu však súd uvádza, že žalovanému v 1. rade sa súdu nepodarilo dostatočným a hodnoverným spôsobom preukázať túto dlhodobú vôľu pani M. aj keď mal súd preukázané, že žalovaný v 1. rade bol jej najobľúbenejším synom, žalobkyňa túto skutočnosť poprela a podala žalobu. Súd vychádzal z toho, že ak pani M. chcela svoj spoluvlastnícka podiel skutočne previesť na žalovaného v 1. rade, mohla tak urobiť v čase, keď netrpela žiadnou duševnou poruchou a bola riadne spôsobilá na právne úkony.

39. Následkom neplatného právneho úkonu je to, že takýto úkon nemá právne účinky. Na základe absolútne neplatného právneho úkonu nemohlo dôjsť k prevodu spoluvlastníckeho podielu 4/6 na rodinnom dome súpisné číslo XXXX postaveného na parcele registra C číslo XXXX zapísaného na LV číslo XX XXX v okrese Košice I, obec Košice - Sever, v katastrálnom území Severné Mesto a nemohlo dôjsť ani k prevodu podielu 1 k parcele registra C číslo 5648 - záhrady o výmere 881 m², parcely registra C číslo 5649 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 72 m² a parcele registra C číslo 5650 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 27 m² zapísaných na liste vlastníctva číslo XXX pre okres O., v katastrálnom území X. z P. na žalovaného v 1. rade. Keďže nemohlo dôjsť k prevodu spoluvlastníckych podielov na uvedených nehnuteľnostiach na žalovaného v 1. rade, tieto zostali vo vlastníctve pani M.

40. Podľa § 460 Občianskeho zákonníka dedičstvo sa nadobúda smrťou poručiťľa.

41. Keďže žalované podiely vlastnila v čase smrti pani M., jej smrťou patria do dedičstva po nej.

42. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

43. Podľa § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

44. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

45. V spore bola v plnom rozsahu úspešná žalobkyňa. Žalovaný v 1. a 2. rade boli v plnom rozsahu neúspešní. Pôvodne bol však žalovaným iba žalovaný v 1. rade. Žalovaný v 2. rade sa dostal do konania z dôvodu, že je dedičom po P. ktorá zomrela po začatí sporu. Žalovaný v 2. rade sa žiadnym spôsobom nepričinil o vznik sporu, nebol zaangažovaný ani do kúpnej zmluvy a jej dodatku, ktoré vyvolali samotný spor. Z uvedeného dôvodu má súd za to, že voči žalovanému v 2. rade existujú dôvody hodné osobitého zreteľa, aby ho súd nezaviazal na náhradu trov konania. Naproti tomu žalovaný v 1. rade sa priamo pričinil o vznik sporu, keďže on bol účastníkom zmluvy, na neplatnosť ktorej poukazovala žalobkyňa. Preto súd priznal žalobkyni proti žalovanému v 1. rade nárok na náhradu trov konania vo výške 100% a proti žalovanému v 2. rade jej nárok na náhradu trov konania nepriznal. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

46. V spore vznikli aj trovy štátu za vyplatené znalečné a svedočné.

47. Podľa § 258 ods. 1 CSP svedkovi môže súd ako svedočné priznať náhradu účelne vynaložených hotových, preukázaných a uplatnených výdavkov spojených s jeho výsluchom.

48. Podľa § 258 ods. 2 CSP náhradu účelne vynaložených hotových preukázaných a uplatnených výdavkov súd prizná aj znalcom, ak bol vyslúchnutý podľa § 208 ods. 3.

49. Podľa článku 4 ods. 1 Základných princípov CSP ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci.

50. V CSP absentujú ustanovenia o náhrade trov, ktoré vzniknú štátu. Štátu však v spore vznikli trovy z dôvodu vyplateného svedočného a znalečného, preto súd postupoval pri priznaní náhrady trov konania štátu obdobne, ako pri priznaní náhrady trov konania strane sporu. Keďže na náhradu trov konania súd zaviazal iba žalovaného v 1. rade, súd rovnako priznal štátu proti žalovanému v 1. rade aj nárok na náhradu trov v plnom rozsahu s tým, že o výške náhrady trov konania súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku. Proti žalovanému v 2. rade nepriznal štátu náhradu trov konania z dôvodu, že žalovaný v 2. rade nedal príčinu na vznik tohto sporu.

Poučenie:

Odvolať sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Odvolať je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom súde (ust. § 362 ods. 1 a 2 C.s.p.).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne a čoho sa odvolateľ domáha (ust. § 363 C.s.p.).

Odvolať možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Odvolať proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolať dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (ust. § 365 C.s.p.).

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie (ust. § 366 C.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.